

Met bijdragen van JOHN VAN VLIET en HENK WIJKHUISEN

— LANDELIJK NIEUWS

Foto: Dick Hogewoning

LEIDEN/KATWIJK - Ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van reclameburo DUNE uit Katwijk werd een cheque overhandigd van fl 5000,- aan Marc Janssen van Stichting Duinbehoud. Het geld werd bijeen gebracht met de opbrengst van de posteractie (zie DUIN 96:4). Op de foto van links naar rechts IJsbrand van Rijn en Jan Zuijderduijn van DUNE Reclameburo en Marc Janssen, directeur van de Stichting Duinbehoud (geheel rechts).

Vogelbescherming

ZEIST - Met ingang van 1 februari heeft Vogelbescherming Nederland een nieuwe directeur, Eric Wanders. Eric is al jaren adviseur van Stichting Duinbehoud en heeft ook deel uitgemaakt van het algemeen bestuur. In de toenmalige Duinwaterleiding van Den Haag (nu DZH) startte hij zijn loopbaan als "duinbioloog". Hij was daarmee samen met Fred van der Vegte in het Noord-Hollands Duinreservaat (PWN) één van de eerste duinbiologen in ons land. Na zijn carrière in Zuid-Holland bekleedde hij diverse functies bij Vogelbescherming Nederland.

Lepelaars

ZEIST - Op 14 mei a.s. organiseert Vogelbescherming Nederland een symposium over de lepelaar getiteld: "Lepelaars in de lage landen, graadmeters voor natuurontwikkeling en waterbeheer". Op het symposium komen zowel de theorie als de praktijk van inrichting en beheer van broed- en voedselgebieden van de lepelaar aan de orde. De doelstelling van het symposium is tweeledig: enerzijds wordt een tussenstand gegeven van het Soortbeschermingsplan Lepelaar uit 1994 (zie hiervoor het artikel in DUIN 95:3), anderzijds het motiveren van terrein- en waterbeheerders om werk te maken van de toekomst van de lepelaar. Voor meer informatie kan men bellen naar Vogelbescherming Nederland, 030-6937700.

— WADDENEILANDEN

Gasboringen

HARLINGEN - Stichting Duinbehoud is één van de acht organisaties geweest die de Waddenvereniging gemachtigd heeft om beroep aan te tekenen tegen de Planologische Kernbeslissing, waarin gasboringen in de Waddenzee mogelijk gemaakt werden. Op 21 november 1996 deed de Raad van State uitspraak. De Raad gaf aan dat het al dan niet toestaan van proefboringen "ten volle" moet worden beoordeeld bij andere (planologische) procedures. De Planologische Kernbeslissing was volgens de Raad niet bepalend voor het al dan niet doorgaan van gasboringen in de Waddenzee. Door deze uitspraak kunnen provincies en gemeenten zelfstandig beslissen om gasboringen via hun streek/bestemmingsplannen onmogelijk te maken. Dit zou gunstig kunnen uitpakken, omdat nogal wat weerzin aanwezig is bij Waddengemeenten en -provincies tegen de gasboringen. Ook moet nu bij de diverse vergunningen als nog worden beoordeeld of proefboringen in strijd zijn met het natuurgebied Waddenzee. Met deze uitspraak in de hand denkt de Waddenvereniging meer kans te hebben in het verzet tegen de proefboringen naar gas die de natuur van de Waddenzee aantasten.

— NOORD-HOLLAND

Mollenprijs

WIJK AAN ZEE/ZAANDAM - De Mollenprijs 1997 is toegekend aan het actie-comité "Laat de kust met rust" uit Wijk aan Zee. Deze prijs wordt voor de derde keer uitgereikt door de Milieufederatie Noord-Holland aan een organisatie die zich meer dan verdienstelijk heeft gemaakt voor natuur en milieubescherming in Noord-Holland. De prijs

bestaat uit een bedrag van fl. 1000,- en een wisseltrofee van een mol. Dit dier steekt zijn kop nogal eens boven het maaiveld en krijgt dan net als de natuur een opdoffer. Vandaar de naam. "Laat de kust met rust" spant zich al jaren in tegen allerlei bedreigingen in en rond het kustdorp Wijk aan Zee. Grootschalige berging van baggerspecie en de inmiddels actuele locatie voor een tweede nationale luchthaven voor de kust zijn de twee grootste bedreigingen van natuur, milieu, recreatie, toerisme en woongenot.

Reeën

AMSTERDAM/VOGELENZANG - De jacht op reeën en damherten in de Amsterdamse Waterleidingduinen wordt voor een proefperiode van vijf jaar gestaakt. Dit experiment zal uitgebreid begeleid worden door onderzoek naar onder meer de groei van de reeën, de sterfte door ondervoeding en de migratie naar belendende percelen. Ook zal onderzocht worden wat de gevolgen zijn voor de aangrenzende bollenlanden. Diverse betrokkenen houden al rekening met schadeclaims van bollenboeren tussen de Zilk en Noordwijkerhout.

Ook worden voorzorgsmaatregelen genomen om de verkeersveiligheid te vergroten. In 1995 vonden aan de oost en zuidgrens van het gebied 15 aanrijdingen plaats met materiële schade. Verkeersonveiligheid en schade aan landbouwgewassen worden vaak aangedragen als reden om beheerjacht uit te oefenen.

BLOEMENDAAL - Overveen, Bloemendaal, Aerdenhout en Vogelenzang vormen de lommerrijke gemeente Bloemendaal in de duinzoon nabij Haarlem. In het begin van deze eeuw zijn voormalige landgoederen bebouwd met villa's. Ofschoon een buitenstaander zou verwachten dat men trots is op het erfgoed, is zuinigheid op cultuur en natuur in deze gemeente niet aan de orde. Unieke panden liet men verloren gaan, zoals het in Jugendstil gebouwde Kareol en Lindenheuvel, ooit het domicilie van vogelfotograaf Burdet. De bij deze panden behorende landgoederen vielen vervolgens ten prooi aan projectontwikkelaars. Bij het Kareol verrijzen binnenkort appartementen en op Lindenheuvel willen eigenaar en gemeentebestuur villa's realiseren.

Ook kaalkap vindt men prima in deze gemeente. Ofschoon de gemeente niets te zeggen heeft over de Boswet (dat is de competentie van de provincie), hebben gemeentebesturen toestemming gegeven om 7 ha. oud binnenduinoos te vellen. En op de waardevolle duinzoongraslanden in Vogelenzang ziet het gemeentebestuur graag een of meerdere golfbanen. Deze graslanden zijn jaren geleden al aangewezen als zogenaamd Relatienotagebied. Dit betekent dat een agrarisch beheer gevoerd zou moeten worden dat recht doet aan de natuurwaarden.

Stichting Duinbehoud zal alles in het werk stellen om het landgoed Lindenheuvel veilig te stellen. De Natuurbeschermingswet is hiervoor het geëigende middel. Ook zullen we nauwlettend volgen welke destructieve plannen voor de duinzoon van Vogelenzang gelanceerd worden.

Overdracht duinen

ZANDVOORT - Eind vorig jaar zijn de Noordduinen en Wurmenveld in Zandvoort door het gemeentebestuur overgedragen aan het provinciaal bestuur van Noord-Holland. Vervolgens is het beheer opgedragen aan de NV PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland die ook het aangrenzende Kraansvlak beheert. Met deze overdracht zijn deze duinterreinen in veilige handen gekomen. Het gebied behoort tot het zeedorpenlandschap, dat in de afgelopen eeuwen ontstaan is door een combinatie van extensieve begrazing en kleinschalig medegebruik door de Zandvoorters.

De overdracht vloeit voort uit het Plan van Aanpak Circuit Zandvoort, waarin is vastgelegd dat Zandvoort afstand doet van haar duingebieden. Eerder werden de Zuidduinen al overgedragen aan Gemeentewaterleidingen Amsterdam.

ZUID-HOLLAND

Tweede Maasvlakte

ROTTERDAM/VOORNE - De gemeente Rotterdam vreest binnen enkele jaren niet voldoende grond meer beschikbaar te hebben voor het bedrijfsleven. Daarom wil zij de huidige Maasvlakte zo snel mogelijk aanvullen met een tweede. Net als de plannen voor de Kustlocatie en Schiphol IJpoort heeft dit gevolgen voor de zee en de duinen. Stromingspatronen wijzigen en water- en windinvloeden op de duinen nemen af. Vooral de duinen van Voorne dreigen daarmee hun waarde te verliezen. Gelijktijdig met de plannenmakers van het Gemeentelijk Havenbedrijf, doorlopen vier ministeries de zgn. Verkenningfase. Terwijl locatie en omvang al min of meer vaststaan, wordt gedaan alsof de vraag of er een tweede Maasvlakte moet komen nog geheel open is. Inwoners van Rijnmond, IJmond en Eemshaven werden gevraagd naar hun mening. Op vragen of de motor van onze economie, zoals Rotterdam in een enquête genoemd wordt, mag uitbreiden antwoordde men vanzelfsprekend positief. Duinbehoud, Natuurmonumenten, Zuid-Hollands Landschap en de Milieufederatie twijfelden aan de neutraliteit van de vraagstelling. Voor hen staat lang niet vast of die tweede Maasvlakte, ook voor economie en werkgelegenheid, wel nodig is. Twijfels die werden bevestigd door recente cijfers van het Centraal Planbureau. De terreinbeherende organisaties hebben een natuurvisie laten maken voor het hele kustgebied tussen Goeree en Hoek van Holland. Behoud van de unieke natuurwaarden van Voorne's Duin staat voor hen voorop. Het kabinet neemt in april een besluit.

Lentevreugd

WASSENAAR - Aan de binnenduintrand bij Wassenaar liggen de bollenakkers van Lentevreugd. Een al voor de oorlog voor dat doel afgegraven stuk duin. In Duin 96/1 heeft u kunnen lezen dat het gebied is aangewezen als natuurontwikkelingsgebied. Een aanwijzing waarvoor Duinbehoud zich al enige jaren sterk maakte. De ligging tegen het duin-

gebied en het ontbreken van een weg tussen duinen en akkers maken het gebied nl. uitermate kansrijk. Met het schone kwelwater dat hier aan het oppervlak treedt kan een zeldzaam stuk duinnatuur worden hersteld. Het gebied kan worden heringericht als geleidelijke overgang naar het achterland, als een zgn. 'nollenlandschap' met een duinrel.

De kwekers in het gebied waren niet enthousiast. Zij moeten daarvoor vertrekken. En hyacinten zijn toch ook natuur? Alleen een fatsoenlijke prijs voor hun grond zou kunnen helpen. Na de aanwijzing is de provincie begonnen met de onderhandelingen. Duinbehoud, maar ook de gemeente Wassenaar, hebben er op aangedrongen niet uit te gaan van de geplande 60 ha. Zij adviseerden om het hele gebied, zo'n 100 ha, te verwerven. Inmiddels is bekend dat over 90 ha overeenstemming is bereikt! De natuurontwikkeling gaat door.

Ganzenhoek

WASSENAAR - Staatsbosbeheer is in de duinen van Berkheide bij Wassenaar begonnen met bosvorming. Het midden in dit duingebied gelegen naaldbos moet geleidelijk plaats gaan maken voor natuurlijk bos en open duin. De aangeplante Corsicaanse en Oostenrijkse dennen worden uitgedund. Loofbomen en kruiden krijgen daardoor meer groeikansen.

Deze werkzaamheden maken deel uit van een pakket maatregelen om het duinecosysteem te herstellen. Ook het beperken van de grondwaterwinning is zo'n maatregel. Zo worden vochtige duinvalleien 'geregeneerd'.

Staatsbosbeheer heeft vooraf de Wassenaar-se bevolking ingelicht over de plannen. Reacties bleven uit, tot de zaag ter hand werd genomen. Recreanten zagen hun geliefde bos in handzame brokken langs de weg staan. De trimclub vreesde haar overdekte hardlooptroute kwijt te raken. En mobiliseerde de bevolking.

Artikelen in de krant, berichten op radio en televisie en een handtekeningenactie volgden. Staatsbosbeheer zag geen andere uitweg dan het in de ijskast zetten van de plannen. Duinbehoud steunt de bosvormingsplannen voor het Ganzenhoekbos. Dennen zijn meer op hun plaats in de Alpen dan in de duinen. Is er weinig ander bos voorhanden, dan is handhaven van een dennenbos bos uit recreatieve overwegingen best bespreekbaar. Rondom Wassenaar is echter nog wel meer bos te vinden. Ook voor de regeneratie is de omvorming een belangrijke voorwaarde. Naalddhout onttrekt namelijk grote hoeveelheden grondwater. Duinbehoud heeft er daarom bij Staatsbosbeheer op aangedrongen van uitstel geen afstel te maken.

Beheersvisie Kapittel-duinen

HOEK VAN HOLLAND - De provincie Zuid-Holland heeft onlangs een concept-beheersvisie uitgebracht over de Kapittelduinen bij Hoek van Holland. De beheersvisie legt vast hoe men met natuur en landschap in dit gebied wil omgaan. Aangegeven wordt welke maatregelen en methoden gebruikt kunnen worden om de natuurwaarden langdurig te beschermen.

Voorgesteld wordt om het kampeerterrein in het Vinetaduin te verplaatsen. Dan kan dit gebied ingericht worden als een vochtige duinvallei, waaraan een nieuwe duinrel ont-springt.

Wegen en kassen isoleren het gebied van het achterland. Veel dieren kunnen zich nog maar met moeite verplaatsen tussen de Kapittelduinen, het Staelduinse bos en natuurterreinen ten oosten van Rotterdam. Daarom schenkt de visie veel aandacht aan het realiseren van ecologische verbindingen. Dit is een belangrijk punt voor bijv. de vele vleermuizen die in de Hockse bunkers overwinteren.

Om een aaneengesloten natuurterrein te creëren zou, volgens de plannenmakers, de geasfalteerde Strandweg opgeheven moeten worden. Duinbehoud heeft instemmend op de voornemens gereageerd. Alleen het voorstel voor aanleg van een sluf in de Van Dixhoordriediehoek achten wij niet realistisch. Het gebied is niet groot genoeg en de recreatiedruk is er te hoog.

Vossen

's-GRAVENHAGE - De komende drie jaar zal de NV Duinwaterbedrijf Zuid-Holland onderzoek verrichten naar de vossenpopulatie. De begeleiding is in handen van niemand minder dan Jaap Mulder, de vossoloog bij uitsteking.

Het doel van het onderzoek is om een duidelijke beleidsvisie te ontwikkelen over de vos.

Een aantal vossen zullen gevangen worden en voorzien worden van een zender om de hals. Deze techniek werd eerder beproefd bij het vossenonderzoek in het Noord-Hollands Duinreservaat. Met een peilantenne wordt de vos gevolgd, waardoor meer duidelijkheid ontstaat over de mobiliteit en gedrag.

BUITENLAND

Friends of the Coast

LEIDEN - De Stichting Duinbehoud steunt de aankoop van een duineiland in de Ouder delta door een Poolse natuurorganisatie (EUCC-Polen). Duinbehoud-donateurs worden opgeroepen om 500 m2 natuurgebied te adopteren als *Friend of the Coast*. Dit kan al voor een eenmalig bijdrage van 50 gulden op giro 916 t.n.v. EUCC te Leiden, o.v.v. "Duineiland". Zie verder de in deze DUIN bijgevoegde folder.

In het Europees Natuurbeschermingsjaar (1995) hebben 30 Nederlandse organisaties, w.o. Stichting Duinbehoud, een intentieverklaring ondertekend waarin zij zich uitspreken voor natuurbescherming in Europees verband, met name t.b.v. Oost-Europa. Met deze actie voor de Ouder Delta geeft Duinbehoud als één van de eerste organisaties invulling aan de Intentieverklaring.

Ook voor bedrijven en organisaties zijn er uitstekende mogelijkheden voor deelname. Voor nadere informatie: Annemarie Heijnen, EUCC, tel. 071-5122900, fax 071-5124069.